

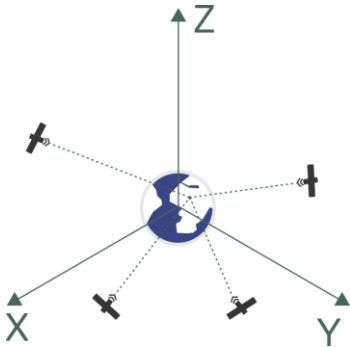
GEODEZYJNE POMIARY SATELITARNE GNSS

TEORIA

Definicja

Podstawą pomiaru satelitarnego jest pozyskanie i przetwarzanie sygnałów nadawanych przez sztuczne satelity Ziemi stanowiące podstawowy element systemów nawigacyjnych określanych wspólną nazwą GNSS (ang. *Global Navigation Satellite System*).

Ogólna zasada pomiarów satelitarnych

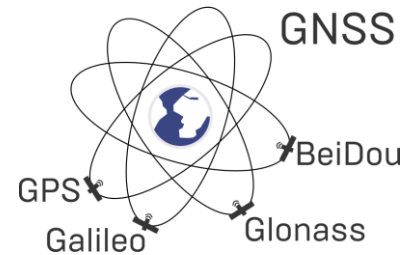

Zasada działania systemu nawigacyjnego oparta jest na **miarze czasu** (chwilowe położenie) i **obliczeniu drogi** (odległości) przebytej przez sygnał elektromagnetyczny od sztucznego satelity Ziemi poruszającego się po ściśle zdefiniowanej orbicie do anteny odbiornika zlokalizowanej na Ziemi lub w jej pobliżu.

Opierając się na metodzie **przestrzennego wcięcia linowego**, są określane współrzędne odbiornika GNSS (współrzędne prostokątne płaskie XY oraz wysokość Z). Do wyznaczenia współrzędnych niezbędne są dane z **czterech satelitów**.

Odbiornik GNSS

Standardowo geodezyjne odbiorniki GNSS składają się z trzech komponentów: anteny mocowanej na tyczce pomiarowej, mikroprocesora i kontrolera.

Techniki pomiarów satelitarnych

Pomiary statyczne

Pomiary statyczne polegają na jednoczesnym zbieraniu danych odbiornikami w odpowiednio długim czasie (od kilkunastu minut do nawet kilku dni) umieszczonymi na wyznaczonych punktach. Wykonane pomiary następnie należy opracować, czyli wykonać odpowiednie obliczenia składowych wektorów łączących mierzone punkty tzw. **post-processing**. W nawiązaniu do stacji referencyjnych o znanych współrzędnych wyniki pomiarów zostają wyrównywane i punkty mierzone otrzymują współrzędne.

Pomiary statyczne zapewniają najwyższą dokładność pomiarów GNSS.

Wykorzystywane są w zakładaniu i kontroli osnów geodezyjnych oraz w badaniach geodynamicznych.

Pomiary w czasie rzeczywistym

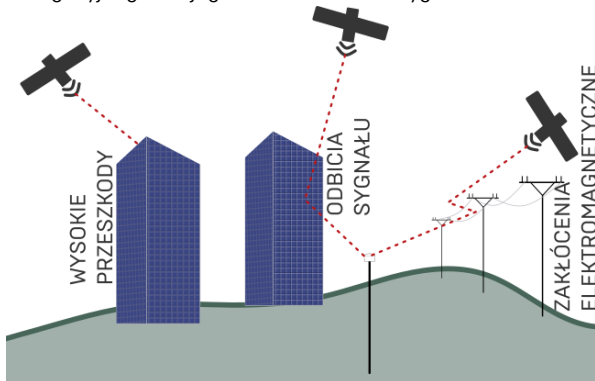
Warunkiem realizacji **pomiarów w czasie rzeczywistym** jest odbiór ze stacji bazowej (referencyjnej) danych korekcyjnych (poprawek) przez odbiornik ruchomy, którym wykonywany jest pomiar. Po uzyskaniu danych z widocznych satelitów oraz poprawek wyznaczana jest od razu jego pozycja, czyli współrzędne (XYZ).

RTK (ang. *Real-Time Kinematic*) – pomiar polega na przesyłaniu danych korekcyjnych z pojedynczej stacji referencyjnej do odbiornika. Wzrost odległości od stacji referencyjnej wpływa na zmniejszenie dokładności.

RTN (ang. *Real-Time Network*) – pomiar polega na przesyłaniu danych korekcyjnych z kilku stacji referencyjnych jednocześnie. Zsynchronizowane dane są od razu przeliczane w celu zmodelowania rzeczywistych parametrów wpływających na pomiar. Wzrost odległości od stacji referencyjnych nie wpływa na zmniejszenie dokładności.

Wpływ otoczenia na pomiary GNSS

Zaletą systemów nawigacji satelitarnej jest to, że sygnały pozwalające określić położenie odbierane są w dowolnym momencie niezależnie od pory dnia i roku. Również warunki atmosferyczne nie mają większego wpływu na funkcjonowanie urządzeń i dokładność wyznaczonej pozycji. Nielimitowana jest także liczba użytkowników. Jedynym ograniczeniem systemu są przeszkody terenowe powodujące zanik sygnału nawigacyjnego lub jego zniekształcenie sygnału z satelitów lub całkowicie uniemożliwić wykonywania pomiarów.

1. Wysokie przeszkody terenowe

Wysokie obiekty (np. budynki, drzewa) na obszarze pomiaru mogą utrudniać lub całkowicie eliminować z pomiaru miejsca, gdzie znaczna część nieba przysłonięta jest przez takie obiekty (brak widoczności satelitów). Na obszarze Polski najmniej satelitów widocznych jest po północnej stronie nieba.

2. Źródła odbić sygnałów satelitarnych

Duże, gładkie powierzchnie (np. ściany budynków, szyby, spokojne lustro wody) mogą powodować odbijanie się sygnałów satelitarnych i wpływać na błędy w pomiarach.

3. Zakłócenia elektromagnetyczne

Fale elektromagnetyczne (np. elektroenergetyczne napowietrzne linie wysokiego napięcia) mogą powodować zagłuszanie sygnałów odbieranych przez odbiornik GNSS lub powodować odbiór błędnych danych.

PRAKTYKA

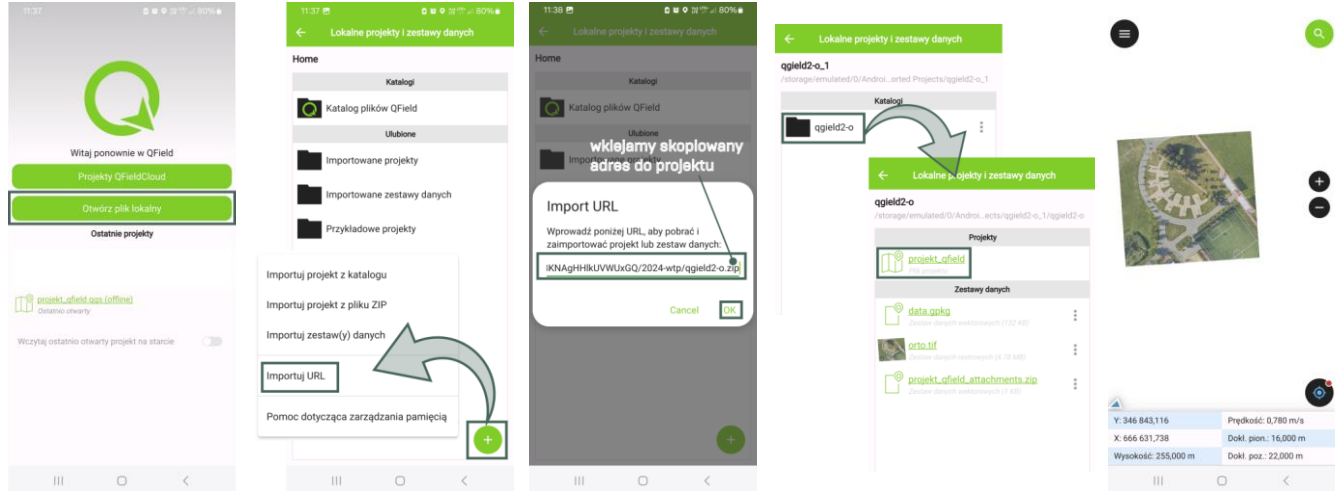
ZADANIE 1

Wykonanie pomiarów – QField for QGIS

Przy wykorzystaniu aplikacji QField for QGIS, pobranej na smartfon, wykonać inwentaryzację dendrologiczną minimum 8 drzew na fragmencie terenu kampusu Politechniki Lubelskiej – zaznaczyć i opisać je w aplikacji oraz wykonać ich fotografie.

Na wykonanych fotografiach ma znajdować się minimum jedna osoba z zespołu oraz każda osób z zespołu ma być na przynajmniej jednym zdjęciu.

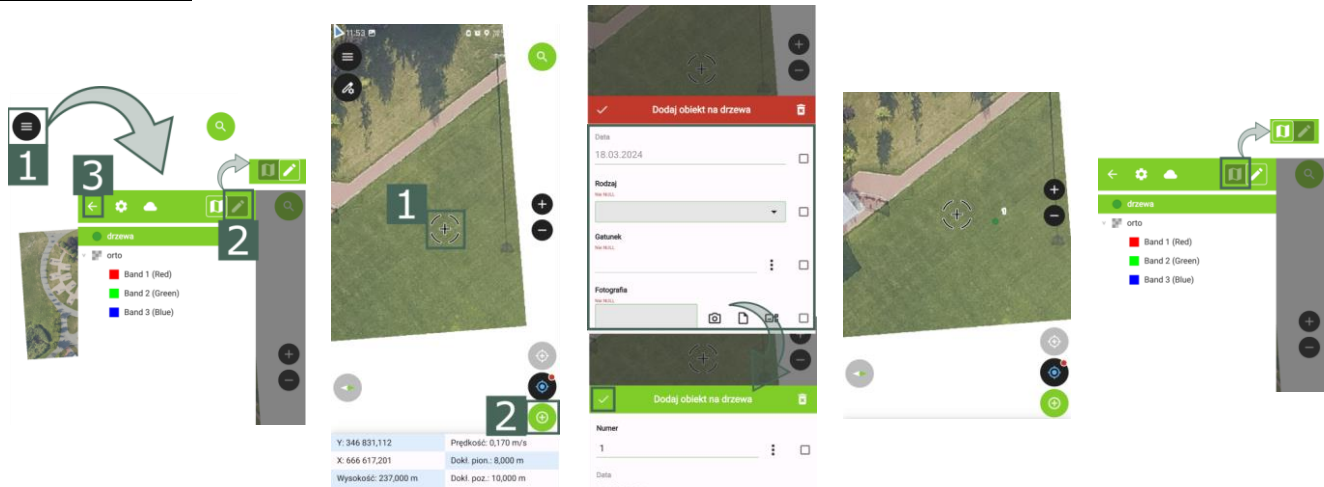
Import projektu do aplikacji

Do aplikacji importujemy projekt za pomocą adresu URL z projektem.

Otwieramy zainportowany projekt.

Dodawanie obiektów

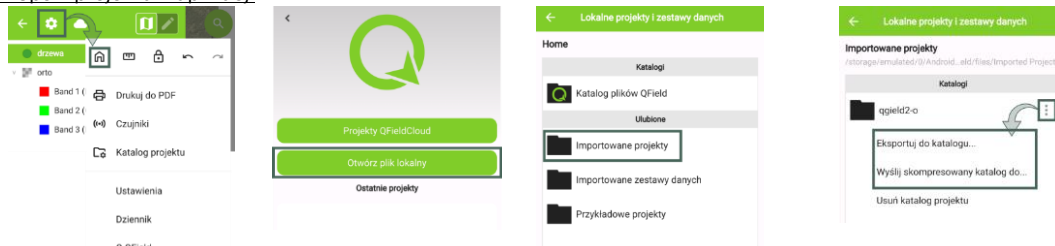
W menu (1) uruchamiamy tryb edycji warstwy „drzewa” (2) i wracamy do okna projektu (3).

Ustalamy miejsce usytuowania wybranego drzewa (1) i dodajemy punkt (2)

Uzupełniamy informacje (atrybuty) o obiekcie. Po prawidłowym uzupełnieniu belka okna zmienia kolor na zielony i wtedy można zatwierdzić i zapisać. Dodany obiekt będzie widoczny na mapie projektu.

Po dodaniu obiektów ustawiamy tryb przeglądania.

Eksport projektu z aplikacji

Przechodzimy do okna głównego aplikacji i wybieramy projekt.

Wybieramy jedną z opcji eksportu projektu:
 - do katalogu /projekt zostanie zapisany na telefonie, plik ten należy przesłać na komputer/
 - wyślij .... /projekt zostanie przesłany np. przez mail, Teams/

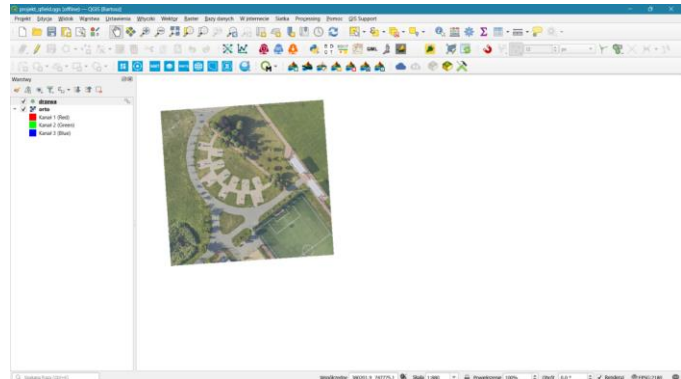
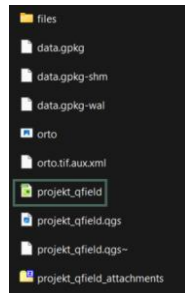
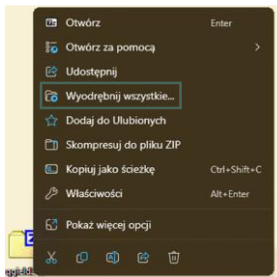

ZADANIE 2

Wizualizacja wyników – QGIS

W programie QGIS wykonać wizualizację wykonanych pomiarów.

Uruchomienie projektu w programie QGIS

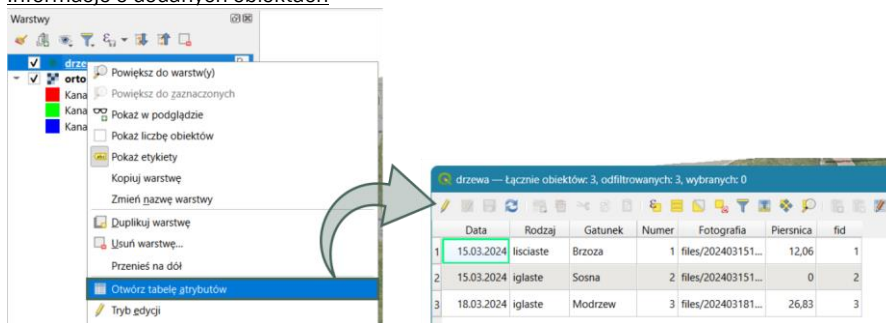

Po zgraniu pliku *.zip z projektem należy go rozpakować.

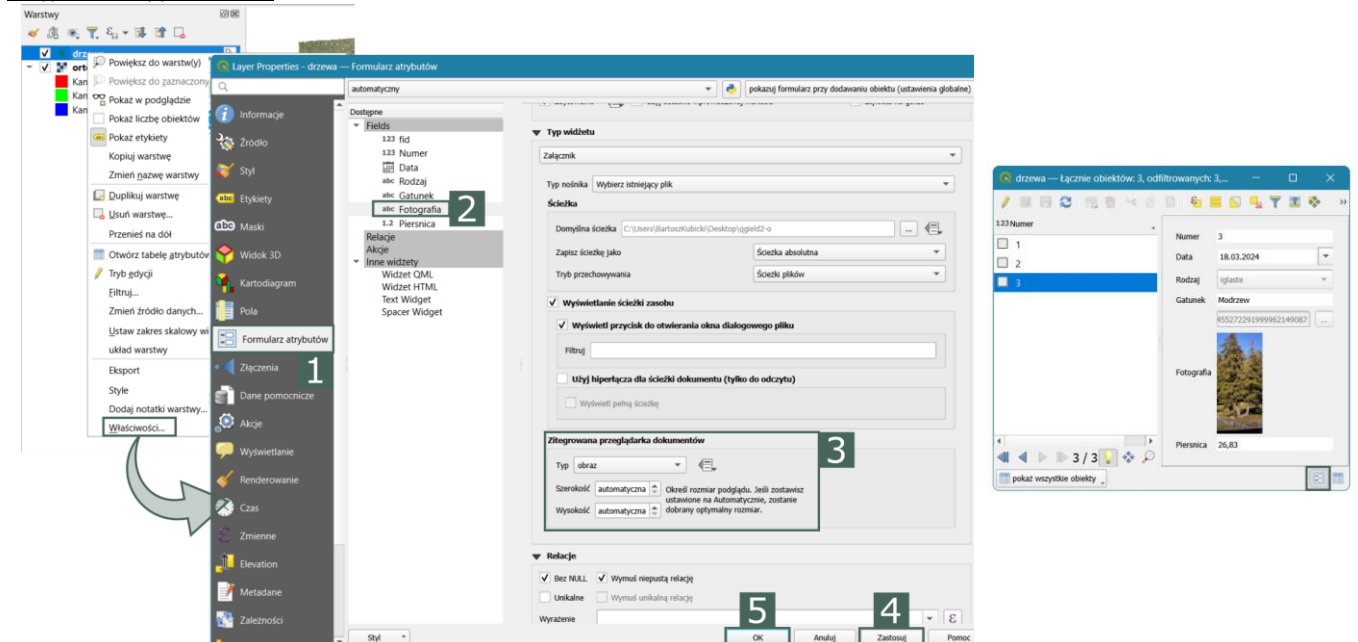
Uruchamiamy projekt.

Wygląd głównego okna programu QGIS z projektem.

Informacje o dodanych obiektach

Przypisanie zdjęć obiektom

Zmieniamy ustawienia wyświetlania załączników (fotografii) w tabeli atrybutów.

W tabeli atrybutów zmieniamy formę widoku na „widok formularza”.

ZALICZENIE TEMATU

ZALICZENIE w 1 terminie – wykonanie zadań na zajęciach

ZALICZENIE w 2 i 3 terminie – niewykonanie zadań na zajęciach skutkuje samodzielnym wykonaniem ćwiczeń i przekazania wyników prowadzącemu w formie sprawozdania